بررسی و تعیین درجه توسعه یافتگی شهرستانهای استان کرمان

رخساره اسدی[۱]

چکیده

هدف اصلی و نهایی اکثر برنامه ریزان در کشورهای مختلف رسیدن به توسعه پایدار است؛ یکی از مسائلی که مسئولان برنامه ریزی با آن روبرو هستند توسعه زیاد شهرهای اصلی در مقابل فقدان توسعه شهرهای کوچک و نواحی روستایی می باشد؛ در حالی که شهرهای کوچک می توانند یکی از نمونه های سکونتگاهی در زمینه تحقق توسعه پایدارباشند زیرا به عنوان مراکز خدماتی برای شهرکها و روستاهای اطراف خود اغلب ویژگی های پایداری را ارائه می دهند

این مقاله با هدف بررسی ویژگی های اقتصادی و اجتماعی شهرستانهای استان کرمان که نشان دهنده ساختار کلی هر شهرستان هستند تهیه شده است. مقایسه داده های مورد مطالعه هر شهرستان با سایر شهرستان ها، ما را در شناخت دقیق تر هر کدام از شهرستانها و تعیین میزان توسعه یافتگی آنها کمک می کند تا در جهت برنامه ریزی بهتر منطقه أی و محلی مورد استفاده قرار گیرد، زیرا اگر هدف اصلی توسعه اقتصادی اجتماعی این است که همگی افراد جامعه تحت پوشش منافع حاصله قرار گیرند هر منطقه در محدوده کشور باید استراتژی توسعه مربوط به خود را داشته باشد تا برنامه و راهکارهای آن را با توجه به نیازها، شرایط و امکانات منطقه خود طراحی و اجرا کند. روش کار در این پژوهش ترکیبی از روشهای اسنادی، تحلیلی و همبستگی است. تحلیل داده ها و مطالعه میزان همبستگی بین آنها با استفاده از نرم افزار رایانه أی SPSS صورت گرفته است.

برخی ازمهمترین یافته های این پژوهش عبارتند از :

الف ـ بر اساس یافته‌های آماری در سال ۱۳۸۵ بین شهرستان کرمان و مابقی شهرستان های استان از نظر توسعه اقتصادی و اجتماعی نا هماهنگی و عدم تعادل شدیدی وجود دارد .

ب ـ شهرستان های کرمان، رفسنجان، سیرجان، بم، زرند، بافت، جیرفت برخوردار و مابقی شهرستان های استان محروم می باشند.

ج ـ در مجموع می توان گفت که ۴۳/۷ درصد از کل شهرستان های کرمان برخوردار و ۵۶/۳ درصد محروم می باشند.

واژگان کلیدی:

توسعه شهری و روستایی ـ ویژگیهای اقتصادی و اجتماعی ـ توسعه یافتگی ـ استان کرمان.

۱_ عضو هیات علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد شهر بابک

مقدمه:

تلاش برای رسیدن به توسعه ای همه جانبه در تمامی زمینه هـای اقتصـادی، اجتمـاعی، فرهنگـی در همه جوامع انسانی وجود دارد و در راستای رسیدن به آن مردم و دولتهای آنهـا برنامـه ریـزی هـای مختلفی دارند.

متمرکز شدن جریان توسعه در چند ناحیه کلان شهری، نواحی وسیعی را در محـدوده یـک کشـور از توسعه و منافع حاصله از آن باز می دارد و یا سهم ناچیزی عایدشان می شود ؛نتیجه ایـن توسـعه افزایش رفاه اقلیت و نیازمندی اکثریت خواهد بود.

یک برنامه توسعه منطقه‌ای یکپارچه؛ یعنی تلاش برای توسعه همه منـاطق خـارج از متروپـل اصـلی که پهنه آن نواحی روستایی و شهری را در بر گیرد و یکی از ارکـان توسـعه، جامعیـت و یکپارچـه بودن آن در رفع عدم تعادلهای اقتصادی، اجتماعی مناطق درون کشورها می باشد و تحقـق توسـعه در نتیجه رشد اقتصادی،کاهش فقر و کاهش نابرابری ها و تغییرات بنیادی در ساختارهای اجتماعی و فرهنگی جامعه است.

هدف برنامه‌ریزی منطقه‌ای را می‌توان عمران و توسعه مناطق، ایجاد دگرگونی کامـل و اساسـی در کلیه شـئونات زنـدگی مـردم و بـه کـارگیری نیروهـای مـادی و معنـوی و طبیعـی منطقـه، کـاهش نابرابری‌های منطقه‌ای و درون منطقه‌ای، کاهش اختلاف سطح شهر و روستا در درون منطقه و میان مناطق و توسعه پایدار منطقه‌ای، تعدیل ساختاری توسعه اقتصادی- اجتماعی منطقه، افـزایش سـریع درآمد سرانه در داخل منطقـه، تعیـین و گسـترش نیروهـای تخصصـی، افـزایش کـارایی اقتصـادی، اطمینان از حفاظت محیط زیست و بهبود آن و استفاده از منابع طبیعی ذکر نمود.

برنامه ریزی منطقه‌ای یکی از مباحث مهم و از ضروریات توسعه مناطق است که در دهه های اخیـر از سوی پژوهشگران مورد توجه قرار گرفته است. یکی از روشهای مختلف درجـه بنـدی منـاطق از

نظر توسعه یافتگی روش z-score می باشد که قادر است یک مجموعه را به زیر مجموعه های کم و بیش همگن تقسیم و درجات توسعه یافتگی هر کدام از زیر مجموعه ها را تعیین کند.

در این مقاله با بهره گیری از روش فوق به مطالعه و ارزیابی شهرستان های استان کرمان می پردازیم و با تعیین درجات توسعه هر یک از شهرستان ها، تشخیص جهت و نوع توسعه نیز امکان پذیر است.

تکنیک تجزیه و تحلیل وفرضیات پژوهش:

روش کار در این پژوهش ترکیبی از روشهای اسنادی ،تحلیلی و همبستگی است .آمار و اطلاعات مورد نیاز، از اطلاعات موجود در کتابخانه ها، اسناد موجود در انتشارات معاونت برنامه ریزی استانداری کرمان و مرکز آمار ایران تهیه شده است. با استفاده از روش های آماری ، بخصوص روش های تحلیل عاملی و ماتریس همبستگی به طبقه بندی و تجزیه و تحلیل اطلاعات مذکور می پردازیم.

فرضیاتی که در این پژوهش مطرح‌اند عبارتند از:

الف ـ شهرستان کرمان بیشترین امکانات اقتصادی و اجتماعی را در خود جای داده است.

ب ـ به لحاظ توسعه شکاف عمیقی بین شهرستان های استان وجود دارد.

ج ـ اکثر شهرستان های استان محرومند.

روش تحلیل : Z - Score

در دهه های اخیر کاربرد روشهای کمی در برنامه ریزی شهری و منطقه‌ای به میزان قابل توجهی افزایش یافته است. روش علمی Z - Score یکی از همین روش‌هاست که برای تعین درجه ی توسعه یافتگی شهرها و مناطق مختلف از آن استفاده میشود. این روش برای تعیین درجه بندی و مقایسه مناطق و نواحی مختلف با توجه به درجه توسعه یافتگی آنها مناسب است و معیار قابل قبولی برای بررسی و سنجش میزان توسعه یافتگی این نواحی در اختیار برنامه‌ریزان قرار می دهد. در این پژوهش با استفاده از روش مذکور در نظر داریم تا با بهره گیری از ۴۲ نوع متغیر، کلیه‌ی شهرستان های استان کرمان را رتبه بندی و درجه ی توسعه یافتگی آنها را مشخص نمایم واولویت های توسعه را به ترتیب در این استان تعیین کنیم.

در خصوص استان کرمان باید گفت که این استان در سرشماری نفوس و مسکن سال ۱۳۷۵ دارای ۱۰شهرستان به نامهای کرمان، بافت، بردسیر، بم، جیرفت، رفسنجان، زرند، سیرجان، شهربابک،کهنوج می باشد و شش شهرستان دیگر بنامهای راور، رودبار جنوب، منوجان، قلعه گنج، کوهبنان و عنبر آباد از شهرستانهای کرمان،کهنوج، زرند و جیرفت تفکیک شده و به عنوان شهرستان جدید در سرشماری نفوس و مسکن سال ۱۳۸۵ اعلام موجودیت نمودند. بر اساس سرشماری عمومی نفوس و مسکن سال ۱۳۸۵ بیشترین جمعیت استان در شهرستان کرمان ۶۷۷۶۵۰ نفر و کمترین مقدار آن در شهرستان کوهبنان ۲۴۸۷۹ نفراست.

متغیرهای مورد مطالعه:

در این پژوهش ۴۲ نوع متغیر مهم که در مجموع می‌توانند بیانگر ساختار کلی هر یک از شهرستانهای استان باشد ، مورد مطالعه و بررسی قرار گرفته است که آمار آنها از دو منبع اصلی :

الف ـ سالنامه آماری استان کرمان سال۱۳۸۵ معاونت برنامه ریزی استانداری کرمان، دفتر آمار و

اطلاعات ب ـ نتایج تفصیلی سرشماری عمومی نفوس و مسکن سال ۱۳۸۵مربوط بـه هـر کـدام از شهرستان های استان کرمان، جمع آوری و مورد استفاده قرار گرفته اند .

۱۳۸۵ µ Z ½ Z »€ Z fÉ‡ZÝÆ ¿ ŽÄ[ÄŽ€ÆÄ} €·»Z{˜•»ÂÉ» Z Å €:Ì¹¤Ãf•»Z µ¼Á | m

۱۰	۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱	Ž y Z ‹ / € Æ ‹
۱.۲۱	۱۱.۹۳	۲۸.۵۱	۳۷.۶۴	۷۰.۹۸	۵۸.۹۸	۹۷.۹۲	۶۰۴۶۹	۱۴۵۰۱۴	۴	d § Z]
۱.۶۵	۶.۷۶	۲۸.۰۷	۴۰.۰۶	۸۳.۰۸	۵۳.۸۴	۹۶.۴۷	۴۸۷۷۷	۸۹۲۶۵	۳	€ Ì ‡ { €]
۲.۰۱	۱۰.۴۳	۳۴.۷۷	۳۳.۶۷	۷۸.۳۲	۳۸.۰۷	۹۷.۶۰	۱۰۹۱۰۴	۲۸۲۳۱۱	۶	°]
۲.۱۷	۱۰.۶۵	۲۵.۰۶	۳۴.۴۵	۸۰.۵۹	۵۰.۰۱	۹۷.۶۲	۱۰۴۳۱۱	۱۸۷۵۹۵	۳	d § € Ì m
۲.۲۵	۸.۹۰	۳۹.۶۸	۲۹.۵۴	۹۳.۴۳	۸۵.۵۸	۹۹.۷۰	۱۷۵۳۷۲	۲۹۵۱۷۵	۶	½ Z n À ` § •
۲.۳۰	۱۱.۴۵	۲۸.۱۹	۲۹.۰۸	۹۴.۲۳	۷۴.۸۴	۹۹.۸۰	۶۹۲۷۴	۱۲۰۸۱۱	۴		¿ • •
۲.۴۵	۸.۷۵	۳۲.۵۶	۱۶.۰۷	۹۰.۷۵	۷۶.۰۳	۹۸.۰۳	۱۸۷۶۲۷	۲۴۵۸۱۲	۴	½ Z m € Ì ‡
۱.۸۵	۱۲.۸۵	۲۶.۱۱	۳۰.۸۰	۸۸.۳۹	۶۵.۹۶	۹۶.۹۱	۵۳۵۱۱	۱۰۲۵۳۷	۲	®] Z] € Æ ‹
۲.۵۰	۱۱.۷۶	۳۵.۰۹	۹.۹۸	۹۳.۵۰	۸۴.۷۰	۹۹.۲۵	۵۹۶۹۷۶	۶۷۷۶۵۰	۱۳	½ Z » € ¯
۱.۲۰	۶.۵۴	۲۹.۱۳	۵۸.۷۴	۷۰.۸۲	۶۳.۳۶	۹۹.۰۷	۴۵۵۰۲	۱۰۵۲۰۷	۲	k Â À Æ ¯
۰.۸۰	۴.۷۶	۴۳.۰۳	۲۱.۸۷	۸۵.۸۱	۶۸.۳۰	۹۷.۸۵	۲۴۳۵۱	۳۹۴۶۲	۲	• Á Y •
۰.۶۸	۳.۲۱	۲۸.۶۴	۸۷.۷۰	۳۶.۸۷	۱۴.۵۱	۹۹.۰۳	۸۸۴۳	۸۷۵۹۴	۱	[Â À ¶ Z] { Á •
۰.۴۵	۴.۱۰	۲۲.۴۲	۴۰.۰۷	۷۶.۷۵	۳۳.۸۰	۹۷.۸۷	۱۸۱۱۲	۶۳۸۴۵	۲	½ Z m Â À »
۰.۵۸	۲.۶۷	۱۸.۴۷	۵۸.۶۰	۳۸.۴۰	۱۵.۶۵	۹۸.۹۵	۱۲۱۰۸	۷۰۲۹۲	۱	l À ¥Ä ¸ «
۰.۸۵	۴.۴۵	۲۵.۹۹	۱۳.۹۵	۸۸.۰۴	۶۴.۶۶	۹۷.۷۸	۱۶۹۹۴	۲۴۸۷۹	۲	½ Z À ^ Â Â ¯
۰.۴۰	۲.۳۶	۲۲.۰۴	۶۵.۵۹	۵۶.۲۶	۲۵.۷۷	۹۷.۷۸	۲۱۱۸۸	۱۱۴۹۶۴	۲	{ Z] M € ^ À Ÿ
۱.۴۶	۷.۶۰	۲۹.۲۴	۳۷.۹۹	۷۶.۶۴	۵۴.۶۳	۹۸.۲۳	۹۷۰۳۲.۴۴	۱۶۵۷۷۵.۸۱	۳.۵۶	¾ Ì ´ ¿ Z Ì «
۰.۷۷	۳.۶۷	۶.۴۸	۲۰.۷۰	۱۸.۲۸	۲۲.۹۹	۰.۹۶	۱۴۴۲۵۲.۴	۱۵۸۹۹۷.۸۱	۲.۹۴	• Z Ì ¥ » Ý € v ¿ Y

معرفی شاخصها :۱ تعداد شهر ؛ ۲- مجموع جمعیت؛ ۳- جمعیت ساکن در نقاط شهری ؛ ۴- درصد واحدهای مسکونی دارای برق ؛ ۵- درصد واحدهای مسکونی دارای تلفن ؛ ۶- درصد واحدهای مسکونی دارای آب لوله کشی؛۷- درصد کارکنان ماهر کشاورزی، جنگلداری و ماهیگیری ؛ ۸- وضعیت اشتغال (درصد شاغلان)؛ ۹- درصد متخصصان (از درصد شاغلان)؛ ۱۰-درصد قانونگذاران : مقامات عالیرتبه و مدیران از درصد شاغلان

۱۳۸۵ µ Z ½ Z »½€ Z fÉ‡ZŸÆ ¿ ZÄfÅ‡ €–ÆÂÅ€ ·»Z{˜•»ÂÉ Z Å €•Ì ¤Ãf•»Z µ¼Á | ¡Ä » Y { Y

۲۰	۱۹	۱۸	۱۷	۱۶	۱۵	۱۴	۱۳	۱۲	۱۱	Ž y Z ‹ / € Æ‹
۵۵۷	۵۲۱	۷۸۹	۵۱	۶۴.۰۴	۸۰.۵۴	۷۳.۸۵	۳۲۴۰	۲۳.۰۹	۸.۴۵	d § Z]
۱۸۹	۱۸۷	۳۸۴	۱۶	۵۸.۳۲	۸۱.۲۷	۷۳.۷۳	۱۲۵۰	۲۲.۷۲	۵.۹۴	€ Ì ‡ { €]
۶۰۸	۶۶۰	۱۳۱۰	۷۰	۴۷.۲۸	۸۰.۷۱	۸۲.۳۸	۴۵۰۰	۳۰.۷۱	۴.۳۰	º]
۶۹۵	۵۸۴	۹۵۵	۱۳۹	۶۳.۴۱	۸۲.۵۷	۷۱.۱۳	۴۰۲۰	۱۳.۵۹	۵.۹۶	d § € Ì m
۷۷۷	۷۹۵	۱۳۸۷	۱۵۶	۵۴.۶۵	۸۳.۸۲	۷۲.۵۰	۴۹۵۰	۳۱.۶۶	۸.۳۱	½ Z n Ã ¯ § •
۳۳۳	۳۳۶	۶۲۳	۵۰	۵۵.۲۴	۸۵.۳۰	۸۱.۲۶	۳۰۱۵	۲۸.۳۴	۵.۶۲		¿ • •
۶۴۸	۵۵۶	۹۷۸	۱۱۱	۵۸.۲۱	۸۴.۹۳	۶۵.۱۹	۴۰۹۵	۳۰.۴۷	۸.۶۰	½ Z m € Ì ‡
۲۳۴	۲۳۴	۴۸۷	۴۰	۶۱.۹۶	۸۴.۵۹	۸۱.۵۰	۱۷۹۰	۳۰.۸۵	۳.۷۶	®] Z] € Æ ‹
۲۰۵۷	۱۵۳۷	۲۴۵۷	۲۲۵	۶۰.۴۴	۸۹.۰۳	۵۷.۰۹	۱۶۰۵۰	۲۸.۶۹	۷.۹۱	½ Z » € ¯
۲۷۰	۳۲۸	۶۳۳	۴۸	۵۸.۹۰	۸۰.۴۱	۷۴.۶۸	۱۴۱۰	۹.۳۹	۸.۸۰	k Â À Æ ¯
۷۴	۱۱۰	۲۰۴	۲۱	۴۹.۰۵	۸۴.۹۰	۷۶.۵۶	۴۶۰	۴۸.۴۷	۳.۰۷	• Á Y •
۱۱۳	۲۲۹	۵۶۲	۴۰	۴۰.۴۸	۶۱.۵۲	۷۸.۱۷	۳۵۰	۳.۱۹	۵.۴۳	[Â À ¶ Z] { Â •
۱۱۶	۱۹۴	۳۸۲	۴۱	۵۰.۹۱	۷۶.۵۱	۸۸.۰۳	۴۹۵	۲۲.۲۴	۴.۷۳	½ Z m Â À »
۱۳۷	۲۰۸	۵۵۰	۴۷	۵۴.۶۳	۶۶.۲۳	۸۵.۷۱	۵۲۰	۱۷.۶۱	۳.۶۲	l À Ÿ Ä ¸ «
۸۷	۱۱۳	۱۹۴	۲۲	۶۰.۴۹	۸۴.۸۱	۷۸.۶۱	۲۱۰	۴۹.۰۴	۲.۵۷	½ Z À ^ Â Â ¯
۱۴۸	۲۰۲	۳۶۰	۳	۴۹.۵۵	۷۳.۶۷	۷۴.۷۸	۳۶۵	۵.۸۴	۵.۱۰	{ Z] M € ^ À Ÿ
۴۴۰.۱۹	۴۲۴.۶۳	۷۶۵.۹۴	۶۷.۵۰	۵۵.۴۷	۸۰.۰۵	۷۵.۹۵	۲۹۲۰	۲۴.۷۴	۵.۷۶	¾ Ì ´ ¿ Z Ì »
۴۹۴.۷۵	۳۶۲.۹۴	۵۷۳.۱۶	۶۰.۱۶	۶.۵۶	۷.۳۴	۷.۶۳	۳۸۸۳.۵۷	۱۳.۱۲	۲.۰۹	• Z Ì ¥ » ¿ € v ¿ Y

معرفی شاخصها ۱۱: درصد کارفرمایان (از درصد شاغلان)؛ ۱۲- درصد صنعتگران و کارکنان شاغل مربوطه؛ ۱۳- تعداد شاغلان بخش آموزش؛ ۱۴- درصد خانوارهای صاحب عرصه و اعیان؛ ۱۵- درصد باسوادان در جمعیت شش ساله و بالاتر؛ ۱۶- درصد جمعیت شش تا بیست و چهار ساله در حال تحصیل؛ ۱۷- خدمات مهد کودک؛ ۱۸- تعداد کلاس در دوره ابتدایی؛ ۱۹- تعداد کلاس در مقطع راهنمایی؛ ۲۰ - تعداد کلاس در مقطع متوسطه

۱۳۸۵ µ Z ½ Z »½€Z fŒ‡ZŸÆ ¿ ŽÄf‰‡ €¬ÆŠ‰ €·»Z{˜•»ÂÉ» Z Å €ì(Þ)f Ã• Z µ¼Á | ‰Ä » Y { Y

Žy Z ‹ / € Æ ‹	۲۱	۲۲	۲۳	۲۴	۲۵	۲۶	۲۷	۲۸	۲۹	۳۰	۳۱
d § Z]	۵۳.۱۵	۱۰	۷	۵	۵۷۲۳	۰	۵۴۰	۲۱۰۸	۱	۹۱	۴۰
€Ì ‡ {€]	۵۴.۶۳	۵	۴	۱	۵۲۹۷	۰	۳۱۶	۹۶۹	۱	۴۸	۱۶
º]	۴۴.۶۶	۱۴	۹	۳	۵۸۸۴	۰	۱۴۱۴۹	۳۲۶۷	۲	۲۳۳	۳۴
d § €Ì m	۴۹.۸۴	۶	۶	۳	۸۰۱۷	۲	۷۱۶	۲۶۹۶	۲	۲۸۰	۲۲
½ Z n À ¯ § •	۸۸.۳۵	۲۳	۸	۱۱	۵۱۷۲	۲	۹۲۱	۳۵۵۲	۳	۴۸۰	۸۷
	¿ ••	۷۸.۹۳	۱۱	۴	۱	۶۸۶۸	۱	۱۵۷۷	۱۷۴۸	۲	۱۶۲	۲۰
½ Z m € Ì ‡	۷۹.۵۴	۱۲	۱۰	۸	۷۲۰۶	۱	۱۸۷۰	۲۴۴۳	۲	۲۳۴	۲۹
®] Z] € Æ ‹	۷۴.۹۸	۸	۴	۳	۷۴۱۱	۱	۳۲۶	۱۴۳۶	۱	۵۶	۱۷
½ Z » Ê ¯	۸۵.۷۰	۴۳	۱۶	۳۳	۱۸۷۳۱	۶	۲۵۲۰	۷۴۴۵	۱۱	۶۷۸	۲۰۲
k Â À Æ ¯	۵۳.۸۰	۸	۲	۲	۳۱۷۲	۱	۳۶۰	۱۳۷۸	۱	۸۱	۲۵
• Á Y •	۷۰.۵۰	۶	۲	۲	۴۴۱۲	۰	۱۰۰۱	۵۵۶	۱	۲۷	۱۱
• [Â À ¬ Ž] { Á	۱۹.۷۹	۱	۲	۰	۲۶۹۳	۰	۱۳۷	۹۳۰	۰	۰	۴
« ½ Z m À À »	۵۱.۸۳	۲	۱	۰	۲۱۰۰	۰	۲۱۲	۷۵۸	۰	۰	۵
« l À Ã ¸	۲۰.۱۶	۳	۱	۰	۲۰۰۶	۰	۱۰۸	۸۷۷	۰	۰	۵
¯ ½ Z À ^ Â Â	۸۰.۱۴	۶	۲	۱	۲۸۳۵	۰	۳۷۲	۵۲۲	۰	۰	۴
Ÿ { Z] M € ^ À	۱۳.۸۷	۳	۳	۰	۳۴۰۸	۰	۳۴۷	۸۲۲	۰	۰	۱۱
« ¾ Ì ´ ¿ Z	۵۷.۴۹	۱۰.۰۶	۵.۰۰	۴.۵۶	۵۶۸۳.۴۴	۰.۸۸	۱۵۹۲.۰۰	۱۹۶۹.۱۹	۱.۶۹	۱۴۸.۱۳	۳۳.۲۵
Y ¿ ¥ ¥ € v • Z Ì	۲۴.۰۸	۱۰.۳۴	۴.۰۸	۸.۱۸	۳۹۹۴.۷۱	۱.۵۴	۳۴۱۸.۵۹	۱۷۴۶.۹۳	۲.۶۵	۱۹۵.۵۷	۴۹.۴۴

معرفی شاخصها : ۲۱- درصد واحدهای مسکونی دارای حمام ؛ ۲۲- تعداد آموزشگاه مدارس استثنائی ؛ ۲۳- تعداد کتابخانه ؛ ۲۴ تعداد چاپخانه ؛ ۲۵ - تعداد اعضاء کتابخانه ها ؛ ۲۶- تعداد سینما ؛ ۲۷- پروانه های ساختمانی صادر شده برای احداث بناهای مسکونی ؛ ۲۸- تعداد کادر آموزشی شاغل در آموزش و پرورش ؛ ۲۹- تعداد بیمارستان ؛ ۳۰ –تعداد تخت بیمارستان ۳۱- تعداد پزشک عمومی

۱۳۸۵ µ Z ⅛ Z »½€Z f£‡ZÝÆ ¿ Z̈fƒ‡ €–Æ‰Ž €·»Z{˜•»Â£ Z Å €:(½) fÃ» • Z µ¼Á | ‰ » Y { Y

۴۲	۴۱	۴۰	۳۹	۳۸	۳۷	۳۶	۳۵	۳۴	۳۳	۳۲	Ž y Z ‹ / € Æ ÷
۱۰۱	۵۸.۹۸	۶۸	۱۳	۷	۰	۲	۲۰۷	۵۷۱	۸۴۶۵۲	۱۲	d § Z]
۵۵	۵۳.۸۴	۳۳	۱۱	۱۷	۰	۱	۱۲۰	۲۲۳	۴۶۷۰۷	۱۳	€ ì ‡ { €]
۲	۳۸.۰۷	۲۰۰	۰	۵	۰	۴	۸۶۶	۳۲۷	۳۶۷۸۸	۲۴	°]
۱۱۷	۵۰.۰۱	۱۰۲	۰	۱۸	۰	۱	۵۴۰	۴۲۰	۴۳۲۵۱	۲۶	d § € ì m
۱۳۸	۸۵.۵۸	۳۴۰	۳۳	۲۶	۱	۴	۵۴۸	۵۰۸	۷۳۵۰۰	۶۱	½ Z n À ˆ § •
۱۶۴	۷۴.۸۴	۵۶	۲۱	۱۸	۰	۲	۴۷	۳۱۰	۲۳۰۰۰	۱۵		¿ • •
۲۷۱	۷۶.۰۳	۲۱۷	۱۱	۱۱	۰	۳	۵۰۹	۵۷۵	۶۷۶۵۰	۲۴	½ Z m € ì ‡
۹۷	۶۵.۹۶	۴۳	۲۵	۲۵	۰	۰	۲۵۶	۳۷۰	۲۸۴۱۰	۱۱	®] Z] € Æ ‹
۱۰۴۳	۸۴.۷۰	۱۵۰۰	۴۳	۱۲۷	۰	۱۷	۶۱۴۴	۹۵۳	۶۰۹۶۲	۲۳۴	½ Z » ‚ ¯
۵۶	۶۲.۳۶	۴۱	۰	۸	۰	۰	۱۹۸	۲۲۸	۵۶۴۱۰	۱۲	k Ã À Æ ¯
۵۵	۶۸.۳۰	۲۸	۸	۷	۰	۰	۹	۳۰۸	۸۲۴۵	۴	• Á Y •
۰	۱۴.۵۱	۰	۰	۰	۰	۰	۲	۱۵۰	۳۵۷۶۰	۰	[Â À ¬ Œ] { Á •
۲	۳۳.۸۰	۲۹	۰	۰	۰	۰	۲	۱۰۱	۱۴۰۲۲	۱	½ Z m Á À »
۲	۱۵.۶۵	۰	۰	۰	۰	۰	۳	۲۶۴	۳۷۱۵۰	۰	l À Ã ¸ «
۱۴	۶۴.۶۶	۲۶	۰	۰	۰	۰	۱۱	۱۳۵	۱۴۲۵۰	۰	½ Z À ^ Â Ã ¯
۱	۲۵.۷۷	۳۷	۰	۰	۰	۰	۲۲	۱۱۷	۴۴۹۰۰	۰	{ Z] M € ^ À Ÿ
۱۳۲.۳۸	۵۴.۵۷	۱۷۰.۰۰	۱۰.۳۱	۱۶.۸۱	۰.۰۶	۲.۱۳	۵۹۲.۵۷	۳۴۷.۵۰	۴۲۲۲۸.۵۶	۲۷.۳۱	¾ ì ´ ¿ Ž ì »
۲۵۴.۲۴	۲۲.۹۷	۳۶۶.۶۷	۱۳.۶۱	۳۰.۷۲	۰.۲۴	۴.۲۲	۱۵۰۳.۱۷	۲۲۱.۸۲	۲۲۲۰۴.۲۲	۵۷.۲۶	• Z ì ¥ ¥ € v ¿ Y

معرفی شاخصها : ۳۲ـ تعداد پزشک متخصص؛ ۳۳- سطح زیرکشت محصولات زراعی و باغی) آبی) ۳۴- طول راه اصلی معمولی موجود؛ ۳۵- تعداد وسائل نقلیه عمومی درون شهری ۳۶ - تعداد دفتر پستی شهری؛ ۳۷- تعداد دفتر پستی روستایی ۳۸ـ تعداد صندوق پستی شهری ۳۹- تعداد صندوق پستی روستایی ۴۰- تعداد تلفن های همگانی راه دور۴۱- تعداد تلفن مشغول به کار ۴۲- تعداد تلفن همگانی شهری مشغول به کار (سالنامه آماری استان کرمان، سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان کرمان ۳۸۵ ؛ سرشماری عمومی نفوس و مسکن ۱۳۸۵، نتایج تفصیلی شهرستان های استان کرمان)

استاندارد کردن متغیرهای مورد مطالعه :

با توجه به اینکه تمام داده ها یـا متغیرهـای جـدول شـماره یـک، دارای مقیـاس هـای مختلفـی هستند، باید دخالت مقیاس های مختلف از داخـل جـدول از بـین بـرود تـا بتـوانیم مـوارد را مـورد مقایسه قراردهیم؛ برای این منظور لازم است تا داده های مورد مطالعه (جدول شماره ۱)را استاندارد کنیم ؛ برای استاندارد کردن ، ابتدا میانگین هر ستون را محاسبه می کنیم. $\bar{x} = \frac{\sum x_i}{N}$

در مرحلـه بعـد انحـراف معیـار هـر سـتون (sdj) را از جـدول فـوق محاسـبه مـی نمـاییم:

$$SD = \sqrt{\frac{\sum x_i^2 - (\sum x_i^2)/N}{N-1}}$$

با در دست داشتن میانگین و انحراف معیار هـر سـتون از جـدول شـماره یـک ،جـدول Z (جـدول شماره ۲) را با ابعاد ۴۲×۱۶ که میانگین هر ستون آن صفر و انحـراف معیـار آن یـک خواهـد بـود، تشکیل می دهیم (داشتن میانگین صفر و انحراف معیار یک برای هر ستون به کنترل صحت جـدول Z کمک می کند) $Z_J = \frac{X_{ij} - \bar{X}_j}{SD_j}$

به این ترتیب جدول Z به شکل جدول شماره ۲ تشکیل میشود .

جدول ۲ : جدول استاندارد متغیرهای مورد مطالعه مربوط به شهرستان‌های استان کرمان سال ۱۳۸۵

Ž y Z ‹ / ½ Z f ‡ € Æ ‹	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱
d § Z]	۰.۱۵۰	−۰.۱۳۱	−۰.۲۵۳	−۰.۳۲۳	۰.۱۸۹	−۰.۳۱۰	−۰.۰۱۷	−۰.۱۱۳	۱.۱۸۰	−۰.۳۲۵	۱.۲۸۷
€ l ‡ { €]	−۰.۱۹۰	−۰.۴۸۱	−۰.۳۳۵	−۱.۸۳۳	−۰.۰۳۴	۰.۳۵۲	۰.۱۰۰	−۰.۱۸۱	−۰.۲۲۹	۰.۲۴۷	۰.۰۸۶
°]	۰.۸۳۰	۰.۷۳۳	۰.۰۸۴	−۰.۶۵۶	−۰.۷۲۰	۰.۰۹۲	−۰.۲۰۹	۰.۸۵۳	۰.۷۷۱	۰.۷۱۴	−۰.۶۹۹
d § € l m	−۰.۱۹۰	۰.۱۳۷	۰.۰۵۰	−۰.۶۳۵	−۰.۲۰۱	۰.۲۱۶	−۰.۱۷۱	−۰.۶۴۵	۰.۸۳۱	۰.۹۲۲	۰.۰۹۶
½ Z n À ˆ § •	۰.۸۳۰	۰.۸۱۴	۰.۵۴۳	۱.۵۳۱	۱.۳۴۶	۰.۹۱۸	−۰.۴۰۸	۱.۶۱۱	۰.۳۵۴	۱.۰۲۶	۱.۲۲۰
| ¿ • •	۰.۱۵۰	−۰.۲۸۳	−۰.۱۹۲	۱.۶۳۵	۰.۸۷۹	۰.۹۶۲	−۰.۴۳۰	−۰.۱۶۲	۱.۰۴۹	۱.۰۹۱	−۰.۰۶۷
½ Z m € l ‡	۰.۱۵۰	۰.۵۰۳	۰.۶۲۸	−۰.۲۰۸	۰.۹۳۱	۰.۷۷۲	−۱.۰۵۹	۰.۵۱۲	۰.۳۱۳	۱.۲۸۶	۱.۳۵۹
®] Z] € Æ ‹	−۰.۵۳۱	−۰.۳۹۸	−۰.۳۰۲	−۱.۳۷۵	۰.۴۹۳	۰.۶۴۳	−۰.۳۴۷	−۰.۴۸۳	۱.۴۳۱	۰.۵۰۶	−۰.۹۵۷
½ Z » € ¯	۳.۲۱۱	۳.۲۱۹	۳.۴۶۶	۱.۰۶۳	۱.۳۰۸	۰.۹۲۲	−۱.۳۵۳	۰.۹۰۳	۱.۱۳۴	۱.۳۵۱	۱.۰۲۹
k Â À Æ ¯	−۰.۵۳۱	−۰.۳۸۱	−۰.۳۵۷	۰.۸۷۵	۰.۳۸۰	−۰.۳۱۸	۱.۰۰۲	−۰.۰۱۷	−۰.۲۸۹	−۰.۳۳۸	۱.۴۵۵
• Á Y •	−۰.۵۳۱	−۰.۷۹۴	−۰.۵۰۴	−۰.۳۹۶	۰.۵۹۵	۰.۵۰۲	−۰.۷۷۹	۲.۱۲۸	−۰.۷۷۴	−۰.۸۵۷	−۱.۲۸۷
[Â À m • Z] { Á •	−۰.۸۷۱	−۰.۴۹۲	−۰.۶۱۱	−۱.۷۴۵	−۲.۱۷۶	۰.۸۳۳	۲.۴۰۱	−۰.۰۹۳	−۱.۱۹۶	−۱.۰۱۳	−۰.۱۵۸
½ Z m Â À »	−۰.۵۳۱	−۰.۶۴۱	−۰.۵۴۷	−۰.۹۰۶	−۰.۳۷۵	۰.۰۰۶	۰.۱۰۰	−۱.۰۵۲	−۰.۹۵۴	−۱.۳۱۲	−۰.۴۹۳
l À Ã ¸ «	−۰.۸۷۱	−۰.۶۰۱	−۰.۵۸۹	−۱.۶۹۶	۰.۷۵۰	−۲.۰۹۲	۰.۹۹۶	−۱.۶۶۲	−۱.۳۴۳	−۱.۱۴۳	−۱.۰۲۴
½ Z Á ^ Â Â ¯	−۰.۵۳۱	−۰.۸۸۶	−۰.۵۵۵	−۰.۴۶۹	۰.۴۳۶	۰.۶۲۴	−۱.۱۶۱	−۰.۵۰۲	−۰.۸۵۸	−۰.۷۹۲	−۱.۵۲۶
{ Z] M € ^ Â Ÿ	−۰.۵۳۱	−۰.۳۲۰	−۰.۵۲۶	−۰.۴۶۹	−۱.۲۵۵	−۱.۱۱۵	۱.۳۳۳	−۱.۱۱۱	−۱.۴۲۸	−۱.۳۷۷	−۰.۳۱۶

ادامه جدول شماره ۲ : جدول استاندارد متغیرهای مورد مطالعه مربوط به شهرستان‌های استان کرمان سال ۱۳۸۵

Ž y Z ‹ / ½ Z f ‡ € Æ ‹	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵	۱۶	۱۷	۱۸	۱۹	۲۰	۲۱	۲۲
d § Z]	−۰.۱۲۶	۰.۰۸۲	−۰.۲۷۵	۰.۰۶۷	۱.۳۰۶	−۰.۲۷۴	۰.۰۴۰	۰.۴۶۶	۰.۲۳۶	−۰.۱۸۰	−۰.۰۰۶
€ Ì ‡ { €]	−۰.۱۵۴	−۰.۴۳۰	−۰.۲۹۱	۰.۱۶۶	۰.۴۳۴	−۰.۸۵۶	−۰.۶۶۶	−۰.۶۵۵	−۰.۵۰۸	−۰.۱۱۹	−۰.۴۸۹
º]	۰.۴۵۵	۰.۴۰۷	۰.۸۴۳	−۰.۰۹۰	−۱.۲۴۸	۰.۰۴۲	۰.۰۴۹	۰.۶۴۹	۰.۳۳۹	−۰.۵۳۳	۰.۳۸۱
d § € Ì m	−۰.۸۵۰	۰.۲۸۳	−۰.۶۳۲	۰.۳۴۳	۱.۲۱۰	۱.۱۸۸	۰.۳۳۰	۰.۴۳۹	۰.۵۱۵	−۰.۳۱۸	−۰.۳۹۳
½ Z n À ˆ § •	۰.۵۲۷	۰.۵۲۳	−۰.۴۵۲	۰.۵۱۴	−۰.۱۲۵	۱.۴۷۱	۱.۰۸۴	۱.۰۲۰	۰.۶۸۱	۱.۲۸۲	۱.۲۵۱
	¿ • •	۰.۲۷۴	۰.۰۲۴	۰.۶۹۶	۰.۷۱۵	−۰.۲۹۱	−۰.۲۴۹	−۰.۲۴۴	−۰.۲۱۷	۰.۸۹۰	۰.۰۹۱
½ Z m € Ì ‡	۰.۴۳۷	۰.۳۰۳	−۱.۴۱۰	۰.۶۶۵	۰.۴۱۸	۰.۷۲۳	۰.۳۷۰	۰.۳۶۲	۰.۴۲۰	۰.۹۱۶	۰.۱۸۸
®] Z] € Æ ‹	۰.۴۶۶	−۰.۲۹۱	۰.۷۲۷	۰.۶۱۹	۰.۹۸۹	−۰.۴۵۷	−۰.۴۸۷	−۰.۵۲۵	−۰.۴۱۷	۰.۷۲۶	−۰.۱۹۹
½ Z » € ¯	۰.۳۰۱	۳.۳۸۱	−۲.۴۷۲	۱.۲۲۳	۰.۷۵۸	۲.۶۱۸	۲.۹۵۰	۳.۰۶۵	۳.۲۶۸	۱.۱۷۲	۳.۱۸۶
k Â À Æ ¯	−۱.۱۷۰	−۰.۳۸۹	−۰.۱۶۶	۰.۰۴۹	۰.۵۲۳	−۰.۳۲۴	−۰.۲۲۲	−۰.۲۶۶	−۰.۳۴۴	−۰.۱۵۳	−۰.۱۹۹
• Á Y •	۱.۸۰۹	−۰.۶۳۳	−۰.۸۰	۰.۶۶۱	−۰.۹۷۹	−۰.۷۷۳	−۰.۹۸۰	−۰.۸۶۷	−۰.۷۴۰	۰.۵۴۰	−۰.۳۹۳
[Â À m • Z] { Á •	−۱.۶۴۳	−۰.۶۶۲	۰.۲۹۱	−۲.۵۲۵	−۲.۲۸۵	−۰.۴۵۷	−۰.۳۵۶	−۰.۵۳۹	−۰.۶۶۱	−۱.۵۶۶	−۰.۸۷۶
½ Z m Â À »	−۰.۱۹۱	−۰.۶۲۴	۱.۵۸۳	−۰.۴۸۲	−۰.۶۹۵	−۰.۴۴۰	−۰.۶۷۰	−۰.۶۳۵	−۰.۶۵۵	−۰.۲۳۵	−۰.۷۷۹
l À Ã ¸ «	−۰.۵۴۳	−۰.۶۱۸	۱.۲۷۹	−۱.۸۸۳	−۰.۱۲۸	−۰.۳۴۱	−۰.۳۷۷	−۰.۵۹۷	−۰.۶۱۳	−۱.۵۵۰	−۰.۶۸۳
½ Z À ^ Â Â ¯	۱.۸۵۲	−۰.۶۹۸	۰.۳۴۹	۰.۶۴۹	۰.۷۶۵	−۰.۷۵۶	−۰.۹۹۸	−۰.۸۵۹	−۰.۷۱۴	۰.۹۴۱	−۰.۳۹۳
{ Z] M € ^ À Ÿ	−۱.۴۴۱	−۰.۶۵۸	−۰.۱۵۳	−۰.۸۶۹	−۰.۹۰۲	−۱.۰۷۲	−۰.۷۰۸	−۰.۶۱۳	−۰.۵۹۱	−۱.۸۱۱	−۰.۶۸۳

ادامه جدول شماره ۲ : جدول استاندارد متغیرهای مورد مطالعه مربوط به شهرستان‌های استان کرمان سال۱۳۸۵

Ž y Z ‹ / ½ Z f ‡ € Æ ‹	۳۴	۳۵	۳۶	۳۷	۳۸	۳۹	۴۰	۴۱	۴۲	Z-score	R
d § Z]	۱.۰۰۸	−۰.۲۵۷	−۰.۰۳۱	−۰.۲۵۰	−۰.۳۱۹	۰.۱۹۸	−۰.۲۷۸	۰.۱۹۲	−۰.۱۲۳	۳.۵۹۳	۱۰
€ Ì ‡ { €]	−۰.۵۶۱	−۰.۳۱۴	−۰.۲۶۸	−۰.۲۵۰	۰.۰۰۶	۰.۰۵۱	−۰.۳۷۴	−۰.۰۳۲	−۰.۳۰۴	−۱۰.۷۱۵	۷
º]	−۰.۰۹۲	۰.۱۸۲	۰.۴۴۳	−۰.۲۵۰	−۰.۳۸۴	−۰.۷۵۸	۰.۰۸۲	−۰.۷۱۸	−۰.۵۱۳	۷.۱۰۶	۱۳
d § € Ì m	۰.۳۲۷	−۰.۰۳۵	−۰.۲۶۸	−۰.۲۵۰	۰.۰۳۹	−۰.۷۵۸	−۰.۱۸۵	−۰.۱۹۹	−۰.۰۶۰	۳.۲۴۷	۱۱
½ Z n À ˆ § •	۰.۷۲۴	−۰.۰۳۰	۰.۴۴۳	۳.۹۱۷	۰.۲۹۹	۱.۶۶۷	۰.۴۶۴	۱.۳۵۰	۰.۰۲۲	۳۴.۵۱۳	۱۵
	−۰.۱۶۹	−۰.۳۶۳	−۰.۰۳۱	−۰.۲۵۰	۰.۰۳۹	۰.۷۸۵	−۰.۳۱۱	۰.۸۸۲	۰.۱۲۴	۵.۴۰۵	۱۲
½ Z m € Ì ‡	۱.۰۲۶	−۰.۰۵۶	۰.۲۰۶	−۰.۲۵۰	−۰.۱۸۹	۰.۰۵۱	۰.۱۲۸	۰.۹۳۴	۰.۵۴۵	۱۴.۹۹۲	۱۴
®] Z] € Æ ‹	۰.۱۰۱	−۰.۲۲۴	−۰.۵۰۵	−۰.۲۵۰	۰.۲۶۷	۱.۰۷۹	−۰.۳۴۶	۰.۴۹۶	−۰.۱۳۹	−۱.۶۷۶	۹
½ Z » € ¯	۲.۷۳۰	۳.۶۹۳	۳.۵۲۴	−۰.۲۵۰	۳.۵۸۷	۲.۴۰۲	۳.۶۲۷	۱.۳۱۲	۳.۵۸۲	۹۰.۱۶۹	۱۶
k Â À Æ ¯	−۰.۵۳۹	−۰.۲۶۲	−۰.۵۰۵	−۰.۲۵۰	−۰.۲۸۷	−۰.۷۵۸	−۰.۳۵۲	۰.۳۳۹	−۰.۳۰۰	−۶.۰۲	۸
• Á Y •	−۰.۱۷۸	−۰.۳۸۸	−۰.۵۰۵	−۰.۲۵۰	−۰.۳۱۹	−۰.۱۷۰	−۰.۳۸۷	۰.۵۹۸	−۰.۳۰۴	−۱۱.۰۰۹	۶
[Â À m • Z] { Á •	−۰.۸۹۰	−۰.۳۹۳	−۰.۵۰۵	−۰.۲۵۰	−۰.۵۴۷	−۰.۷۵۸	−۰.۴۶۴	−۱.۷۴۴	−۰.۵۲۱	−۲۷.۴۳۶	۱
½ Z m Â À »	−۱.۱۱۱	−۰.۳۹۳	−۰.۵۰۵	−۰.۲۵۰	−۰.۵۴۷	−۰.۷۵۸	−۰.۳۸۵	−۰.۹۰۴	−۰.۵۱۳	−۲۲.۴۴۳	۴
l À Ã ¸ «	−۰.۳۷۶	−۰.۳۹۲	−۰.۵۰۵	−۰.۲۵۰	−۰.۵۴۷	−۰.۷۵۸	−۰.۴۶۴	−۱.۶۹۴	−۰.۵۱۳	−۲۶.۳۵۲	۳
½ Z À ^ Â Â ¯	−۰.۹۵۸	−۰.۳۸۷	−۰.۵۰۵	−۰.۲۵۰	−۰.۵۴۷	−۰.۷۵۸	−۰.۳۹۳	۰.۴۳۹	−۰.۴۶۶	−۱۵.۸۷۲	۵
{ Z] M € ^ À Ÿ	−۱.۰۳۹	−۰.۳۸۰	−۰.۵۰۵	−۰.۲۵۰	−۰.۵۴۷	−۰.۷۵۸	−۰.۳۶۳	−۱.۲۵۴	−۰.۵۱۷	−۲۶.۵۹۱	۲

محاسبه درجه توسعه یافتگی شهرستان ها:

درجه توسعه یافتگی شهرستان ها از طریق محاسبه مجموع) zij مقدار استاندارد شده) برای هر شهرستان، بدست می آید . در این مرحله مقادیر مختلف موجود در هر سطر را برای هر یک از

- c 2 . (شهرستان ها از جدول شماره ۲ بدست آورده ،در ستونی به نام ستون Score -Z قرار می گیرد.